

İŞ YERİNDE CİNSEL TACİZE, AYRIMCILIĞA VE ŞİDDETE MARUZ KALINDIĞINDA NE YAPMALI?

BİLGİLENDİRME
VE YARDIM

bff: make it work!

Bundesverband Frauenberatungsstellen und
Frauennotrufe – Frauen gegen Gewalt e.V.

Petersburgerstr. 94, 10247 Berlin
info@bv-bff.de
makeitwork@bv-bff.de
www.frauen-gegen-gewalt.de

Federal Ministry for
Family Affairs, Senior Citizens,
Women and Youth

İş yerinizde iş arkadaşlarınız, yöneticileriniz, müşterileriniz, danışanlarınız veya başkaları tarafından cinsel tacize mi uğruyorsunuz?

Kendinizi güvende hissetmiyor, öfke, rahatsızlık ve/veya utanç duyuyor ve ne yapmanız gerektiğini bilmiyor musunuz?

Bunu yaşayan sadece siz değilsiniz. İş yerinde cinsel taciz ve cinsel şiddet ne yazık ki hala günlük çalışma hayatının bir parçası. Yapılan araştırmalara göre her dört kadından biri çalışma hayatı boyunca iş yerinde cinsel tacize maruz kalıyor.

Mağdurların çoğu sessizce acı çekmeye ve iş arkadaşlarından ya da yöneticilerinden destek almadan taciz ve saldırılara katlanmaya devam ediyorlar.

BİLMENİZ GEREKENLER:

- Bu sizin hatanız değil.
- İş yerinizde haklarınız var.
- İş yerinde tacize karşı kendinizi savunabilirsiniz.
- Destek alabilirsiniz.

Bu broşür, iş yerindeki haklarınız, kendinizi korumak için neler yapabileceğiniz ve nereden yardım alabileceğiniz konusunda bilgiler içermektedir.

İŞ YERİNDE CİNSEL TACİZ NEDİR?

Size yönelik davranışın iş yerinde cinsel taciz olup olmadığından emin değİl misiniz?

Yaşadığınız tedirginlik anlaşılır bir durum: İş yerinde cinsel saldırı ve ayrımcılık oldukça duygusal, utandıran ve tabulaştırılmış konulardır. Bu sebeple mağdurların yaşadıkları hakkında konuşması özellikle zordur.

Birçok taciz başlangıçta sıradan görünür ve genellikle fiziksel saldırılardan çok önce başlar. Bazıları sözlü müdahaledir, bazıları ise bakışlarla veya mimiklerle gerçekleşir, bazı imalı sözler her yöne çekilebilirken, bazıları ise açıkça cinsel içeriklidir. Bu saldırılar her zaman isteğiniz dışında, rızanız olmadan gerçekleşir ve sizde rahatsız edici bir his bırakır.

Aşağıdaki durumlar cinsel tacize örnek olarak gösterilebilir:

- Sürekli olarak cinsiyetçi şakalar duymanız.
- İş arkadaşlarınızın, müşterilerinizin ve/veya yöneticilerinizin görünüşünüz ve vücudunuz hakkında ölçsüz yorumlarda bulunması.
- Birinin imalı bir şekilde gözlerini dikerek size bakması.

CİNSEL İHLAL DURUMLARININ TÜMÜNDE ÖNEMLİ OLAN ŞUDUR:

- Belirleyici olan sizin ne hissettiğinizdir! Sınırlarınızın ihlal edildiğini veya size yönelik davranışın uygun olmadığını hissediyorsanız, yanılmıyorsunuz.
- Taciz edici davranışın sorumlusu asla siz değilsiniz!

- Bir iş arkadaşınızın yanınızdan geçerken, sanki yanlışlıklaymiş gibi, kalçanıza veya göğsünüze dokunması.
- Hislerinize göre yöneticinizin, konuşma esnasında, size fiziksel veya sözlü olarak çok yaklaşması.
- İş yerinizde cinsiyetçi resimlerin asılı olması.
- Yapmak istemediğiniz şeyleri yapmanızın talep edilmesi, örneğin: "Kucağıma otur!", "Bana masaj yap!" gibi.
- (Cinsel) davetleri reddetmeniz ve/veya geri çevirmeniz halinde yöneticiniz tarafından mesleki dezavantaj yaşamakla tehdit edilmeniz.
- İş yerinde cinsel ilişki davetini kabul ettiğiniz takdirde, kariyerinizde ilerleyeceğinize dair söz verilmesi.

İş yerinde cinsel tacizden kimler etkilenir?

Görünüş, davranış, yaş, köken, medeni durum veya mesleki pozisyondan bağımsız olarak **her çalışan**, iş yerinde cinsel taciz, ayrımcılık ve şiddete **maruz kalabilir**.

İş yerinde kim taciz eder?

Tacizde bulunan kişiler yöneticileriniz, iş arkadaşlarınız, müşterileriniz, iş ortaklarınız veya günlük çalışma hayatınızda muhatap olmak zorunda olduğunuz diğer kişiler olabilir. **Araştırmalar, vakaların büyük çoğunluğunda taciz edenlerin açık ara erkekler olduğunu göstermektedir.**

Kadınlar ve ayrıca örneğin trans, kuir, biseksüel, lezbiyen ve gey bireyler, engelliler ve/veya ırkçılığa maruz kalan kişiler, iş yerinde cinsel tacize ve şiddete maruz kalma açısından özellikle risk altındadırlar.

CİNSEL TACİZİN MAĞDURLAR AÇISINDAN SONUÇLARI

İş yerinde cinsel saldırının çeşitli ve ağır sonuçları olabilir. Buna maruz kaldığınız takdirde, kendinizi oldukça zor bir durumda bulabilir ve yüksek düzeyde stres yaşayabilirsiniz. Sağlığınız ve mesleki kariyeriniz sürekli devam eden şiddet ve ayrımcılık nedeniyle tehdit altına girebilir.

Sosyal Etkileri

Taciz, günlük hayatınızda kendinizi güvensiz, güçsüz ve çaresiz hissetmenize sebep olabilir. Özsaygınız ve özgüveniniz üzerinde olumsuz etkiler yaratabilir. Sizi giderek daha fazla bir biçimde kendinizi geri çekme ihtiyacına itebilir. Yaşadıklarınız özel hayatınızı, örneğin ilişkinizi etkileyebilir ve çatışmalara sebep olabilir.

Sağlık Açısından Etkileri

Büyük olasılıkla, kendinizi zihinsel sıkıntı ve stresle mücadele etmek zorunda hissedeceksiniz. Hasta olabilir veya kendinizi hasta gibi hissedebilirsiniz. Belki de psikolojik olarak iyi bir durumda olmayacaksınız. Örneğin,

cinsel taciz öncesine göre başınız daha sık ağrıyacak, sindirim sorunları yaşıyacak, iyi uyuyamayacak, daha unutkan, daha endişeli veya daha ürkük olabilirsiniz. Yaşam kaliteniz önemli ölçüde düşebilir.

Mesleki Sonuçlar

Cinsel taciz, zihninizi tekrar tekrar meşgul ederken bunun tekrarlanması korkusu içinizde büyüyebilir. Bu sebeple, örneğin eskisi kadar üretken olmayabilirsiniz. Muhtemelen kendinizi korumak için tacizciden uzak durmaya çalışıyorsunuz ve bu da bazı iş süreçlerini zora sokabilir. Belki de, başka bir yere tayin istemeyi veya istifa etmeyi düşünebilir ya da bunu çoktan yapmış olacaksınız. İş yerinizdeki stresli durum, eğitiminizin ve/veya kariyerinizin sona ermesine neden olabilir. Bu sebeplerle maddi açıdan kötüleşme veya finansal zorluk yaşayabilirsiniz.

SİZİN HAKLARINIZ VAR! İŞVERENLERİN İSE YÜKÜMLÜLÜKLERİ VAR!

İş yerinde taciz edici davranışlar kanunen yasaktır. Tacizden korunma ve iş yerinde cinsel tacize karşı kendinizi savunma hakkınız var.

Bu bağlamda aşağıdakiler sizin için önemlidir:

- Genel Eşit Muamele Yasası (AGG – Allgemeines Gleichbehandlungsgesetz), iş yerinde cinsel tacizi yasaklamaktadır. Şiddet içermeyen iş yeri hakkı, AGG'de güvence altına alınmıştır.
- İş yerindeki bazı cinsel saldırılar açısından, gerektiği takdirde, ek olarak ceza hukuku hükümleri de geçerli olabilir.

İş yerindeki haklarınızı bilmeniz önemlidir, fakat aynı zamanda şunu da bilmelisiniz: Resmi şikâyet prosedürleri ve mahkeme süreçleri mağdurlar için zor ve stresli olabilir. Bu sebeple, duygusal ve profesyonel destek almanız, uzman bir danışma merkezine ve gerekirse uzman bir avukata başvurmanız akıllıca olabilir.

En önemli yasal düzenlemeler:

Genel Eşit Muamele Yasası (AGG – Allgemeines Gleichbehandlungsgesetz)

Genel Eşit Muamele Yasası, iş yerinde cinsel tacizi yasaklamaktadır. AGG, işverenler için açık yükümlülükler getirirken, çalışanların haklarını da güvence altına alır. AGG'de "İş Yerinde Cinsel Taciz" kavramı altında, cinsel taciz, şiddet ve ayrımcılık bir arada düzenlenmiştir. Yasa, cinsel tacizi sözlü, sözsüz ve fiziksel saldırı olarak tanımlamakta ve sadece tacizcinin niyetine değil, tacize uğrayan kişinin öznel olarak hissettiklerine de atıfta bulunmaktadır.

AGG'ye göre, **işverenler** diğer hususların yanı sıra şunları yapmakla **yükümlüdürler**:

§ ... Mağdurun ilk aşamada güvenilir ve gizli bir biçimde danışabileceği bir yetkilinin atandığı resmi bir şikâyet bürosu kurmak.

§ ... Cinsel tacize uğrayan mağdurları desteklemek ve tacizi sona erdirmek.

§ ... Çalışanların cinsel tacize uğramasını önlemek ve iş yerindeki ayırıcı davranışları engellemek.

§ ... Cinsel taciz durumunda, tacizi sonlandırabilmek için, suçlanan kişinin tayini veya işten çıkarılması da dâhil olmak üzere etkili tedbirler almak.

§ ... Mağdurun haklarını kullanması nedeniyle dezavantajlı duruma düşmemesini sağlamak.

AGG'ye göre **çalışanlar**, diğer hususların yanı sıra, aşağıdaki **haklara** sahiptirler:

§ ... İşverenlerine şikâyette bulunabilirler. Bu durumda, işverenler yapılan şikâyeti soruşturmalı ve tacizi durdurmalıdır.

§ ... Belirli koşullar altında iş yerinden uzak kalmaya ve maaş almaya devam edebilirler. Bunun bir avukat desteğiyle yapılması mağdur açısından daha iyi olur.

§ ... Örneğin cinsel taciz nedeniyle ortaya çıkmış veya çıkacak tedavi masrafları gibi, cinsel tacizden kaynaklanan maddi zararların karşılanması için tazminat talebinde bulunabilirler. Bununla birlikte, söz konusu taleplerin tacizden sonraki iki aylık süre içinde ileri sürülmesi (ve hali hazırda devam eden masraflara ilişkin olarak esastan ileri sürülmesi) gerektiği unutulmamalıdır.

AGG, yalnızca işverenize karşı sahip olduğunuz başka yasal olanaklar ve haklar da düzenlemektedir lakin bu belli olanak ve hakları taciz eden kişiye karşı ileri süremezsiniz. Bu nedenle, içinde bulunduğunuz duruma uygun hangi olanaklara sahip olduğunuzu öğrenebilmek için, iş hukuku alanında danışmanlık hizmetine başvurmanız faydalı olacaktır.

CEZA HUKUKU

İş yerinde cinsel içerikli saldırılar, belirli koşullarda, suç olarak da nitelendirilebilir.

Örneğin, hakaret, yaralama, stalking, zorlama ve ısrarlı takip suçtur. Cinsel saldırı, cinsel zorlama, tecavüz (§ 177 StGB'ye göre) ve cinsel taciz (§ 184i StGB'ye göre) gibi cinsel özerkliğe karşı işlenen fiiller, kesinlikle suç kategorisine dâhildir.

Bir suç duyurusuyla, fail hakkında doğrudan işlem başlatılır. Cezai kovuşturma, iş yerindeki şikâyet sürecinden veya işvereninize karşı yürütülen iş hukuku davasından bağımsız olarak gerçekleşir.

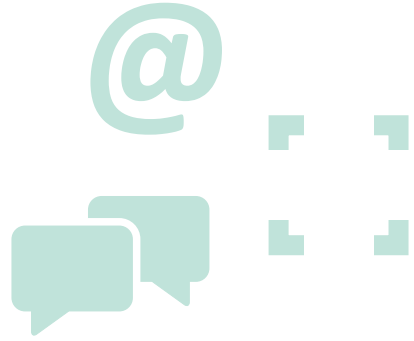
GEREKEN ÖNEMLİ ŞEYLER:

İstemediğiniz sürece suç duyurusunda bulunmak zorunda değilsiniz. Fakat bunu yapmayı düşündüğünüz takdirde, destek almak ve cezai sürece ilişkin ilk bilgileri edinmek için profesyonel hukuki danışmanlık almak her durumda mantıklı olacaktır. Bununla birlikte bazı suç fiilleri açısından, sadece şikâyet üzerine ceza soruşturması başlatılabileceğini lütfen unutmayın. Söz konusu şikâyet, suç fiilinin gerçekleşmesinden itibaren üç ay içinde yapılmalıdır.

İŞ YERİNDE CİNSEL TACİZE MARUZ KALMANIZ DURUMUNDA NE YAPABİLİRSİNİZ?

- Duygularınızı ciddiye alın. Nasıl hissettiğinize ve olayın sizde yarattığı duygusal etkiye dikkat edin: Kendinizi rahatsız mı hissediyorsunuz? Sınırlarınızın ihlal edildiğini mi hissediyorsunuz? Hislerinize güvenin, bunun için iyi nedenleriniz var ve kendinizi haklı çıkarmak zorunda değilsiniz!
- Yaşadıklarınızı size yakın olan ve güvendiğiniz kişilerle konuşmak faydalı olacaktır. Bu şekilde destek alabilir ve rahatlayabilirsiniz.
- Eğer yapabiliyorsanız, taciz eden kişiye, taciz edici davranışına tolerans göstermeyeceğinizi açıkça belirtin. Bunu sonradan da yapabilirsiniz. Gerekirse, size destek olması için güvendiğiniz bir kişiyi yanınıza tanık olarak alın.
- Olayları belgeleyin. Bu notlar, bir mahkeme sürecinde delil olarak da kullanılabilir.
- Gerekirse e-postaları, sohbet geçmişlerini, fotoğrafları ve diğer belgeleri güvenli bir yerde koruyun.
- Çalıştığınız firmada/kurumda güvenilir ve gizli bir şekilde tavsiye alabileceğiniz bir kişinin olup olmadığını araştırın. Bu kişi, taciz eden kişiye karşı iş hukuku açısından doğması gereken zorunlu sonuçlara girmeksizin, size destekleyici tavsiyeler verebilir.

- Şikâyet hakkınızı kullanabilirsiniz. Böylece, işvereniniz sizi korumak için önlem almaya başlayabilir. **Dikkat: İşvereninizin sır saklama yükümlülüğü yoktur!** Bu nedenle, şikâyette bulunmadan önce, sürece daha iyi hazırlanabilmek için, şikâyetin gidişatı ve şekli hakkında bilgi edinin. Bu durumda, uzman danışma merkezleri muhataplarınızdır ve size karar verme sürecinizde destek olurlar. **Bu noktada sır saklama yükümlülüğü geçerlidir.**
- İşvereninize karşı atılacak yasal adımları gözden geçirmek için, konu hakkında uzmanlaşmış bir avukata başvurmanız mantıklı olacaktır. Bu süreçte, hangi masrafları üstlenmeniz gerektiğini ve ne gibi mali destek olanaklarından faydalanabileceğinizi önceden öğrenin.
- Yakınınzdaki bir danışma merkezi ile iletişime geçin. Burada, haklarınız konusunda destek ve bilgi alacaksınız. Danışmanlar, bu süreçte yanınızda olacak ve durumu açıklığa kavuşturmak ve yasal olanakları değerlendirebilmek için size yardım edecekler.

NEREDEN YARDIM ALABİLİRSİNİZ?

İş yerinde cinsel taciz, ayrımcılık ve/veya şiddete maruz kalıyorsanız veya maruz kaldıysanız, bu konuda uzmanlaşmış bir danışma merkezinden profesyonel, güvenilir ve gizli bir destek alabilirsiniz. Çalışanlar sizin tarafınızda olacak ve bu durumla nasıl başa çıkacağınız konusunda size tavsiyelerde bulunacaktır. Burada, iradeniz dışında hiçbir şey yapılmayacaktır.

Sormak istediğiniz sorular varsa veya desteğe ihtiyaç duyuyorsanız, uzman bir danışma merkeziyle iletişime geçmekten çekinmeyin.

Bu danışma merkezlerinin adreslerini ve daha fazla bilgiyi bff ana sayfasında bulabilirsiniz.

www.frauen-gegen-gewalt.de

SİZE EN YAKIN DESTEĞİ BURADA BULABİLİRSİNİZ: